

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119209661
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4119209661.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, v spore žalobkyne: R. zastúpenej: Mgr. Ľudmila Krajínčáková Blahová, advokátka so sídlom Veľké Zálužie, Hollého 29, IČO: 42 208 564, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená správcou: Slovenský pozemkový fond so sídlom Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 10. septembra 2020 pod č.k.7C/69/2019-383 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanej voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa domáhala pôvodne určenia, že žalovaná nie je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci a katastrálnom území B. - R., zapísaných v LV č. XXXX, evidovaných v reg. „E“, ako parcela č. XXXX/X - orná pôda o výmere 29047 m², a parcela č. XXXX/X - orná pôda o výmere 23 m², v celosti (1/1) a náhrady trov konania. Uznesením zo dňa 11.03.2020 sp. zn. 7C/69/2019-264 pripustil zmenu žaloby v nasledovnom znení: „Žalobkyňa Obec B. - R. je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci a katastrálnom území B.-R., evidovaných v registri „E“ ako parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 m², parcela č. XXXX/X - orná pôda o výmere 23 m² v celosti 1/1. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100%“. Z vykonaného dokazovania z výpisu listu vlastníctva č. XXXX (zo dňa 09.09.2020) zistil, že žalovaná je evidovaná okrem iného ako vlastníčka nehnuteľností, pozemkov parcely registra „E“ parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 m² a parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 23 m², titul nadobudnutia PKV č. XXX pod B3 č.d. XXXX/XXXX, rozhodnutie X 188/2019-25- 1366/2019 (parc. registra „E“ parc. č. XXXX/X, XXXX/X). Rozhodnutím č. X 188/2019 zo dňa 06.08.2019 Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor bol v súlade s ust. § 59 ods. 2 písm. e) katastrálneho zákona v kat. úz. B.-R. zrušený v liste vlastníctva č. XXXX zápis parciel registra „E“ parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 m², parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 23 m², a súčasne sa zapísalo vlastnícke právo k parcelám registra „E“ parc. č. XXXX/X, XXXX/X v prospech vlastníka Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, IČO: 17335345 v celosti, titul nadobudnutia PKV č. XXX pod B3 č.d. 4846/1944. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že Okresný úrad Nitra posúdil návrh Slovenského pozemkového fondu a zistil, že je dôvod na opravu údajov schváleného a zapísaného ROEPu, nakoľko zápis vlastníckych práv k sporným parcelám vychádza zo zápisu vlastníckych práv k pôvodnej parcele č. XXXX/X evidovanej v PKV č. XXX. V zbierke listín okresného úradu ani v podkladoch odovzdaných spracovateľom ROEPu sa delimitačný protokol, na podklade ktorého spracovateľ ROEPu zapísal vlastnícke práva k uvedeným parcelám v prospech obce B. - R., sa nenachádza. Okresný úrad

Nitra, odbor opravných prostriedkov zo dňa 24.10.2019 Xo 11/2019-2 oznámil žalobkyni, že odvolanie proti rozhodnutiu X 188/2019-25 zo dňa 06.08.2019 bolo podané oneskorene a súčasne podanie oneskoreného odvolania neodôvodňuje obnovu konania ani zmenu ani zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Z PKV č. XXX, kat. úz. B. -R. zistil, že tam bola pôvodne evidovaná parcela č. XXXX/X roľa o výmere 9 1427 m², ktorá bola v roku 1944 v súlade s § 150 zákona č. 198/41 Sl. Z. a vyhlášky č 370/41 Sb. zapísaná do PKV č. XXX v prospech vlastníka Slovenský štát (Štátny pozemkový úrad) v celosti (zápis pod B 4). Z PKV č. XXX, kat. úz. B. - R. vyplýva, že parcela č. XXXX/X roľa o výmere 9 1427 m² bola v roku 1944 v súlade s § 150 zákona č. 198/41 Sl. Z. a vyhlášky č 370/41 Sb. zapísaná v prospech vlastníka Slovenský štát (Štátny pozemkový úrad) v celosti (zápis pod B 4). Následne bol pod B6 v PKV č. XXX vykonaný podľa medzirezortnej dohody danej v O. dňa 02.10.1944 zápis vlastníckeho práva v celosti v prospech Ministerstva dopravy a verejných prác. Z potvrdenia žalobcu zo dňa 25.02.1997 č.j. 103/1997 vyplýva, že obecny úrad B.- R. týmto potvrdzuje, že stavbe kravín T1-11, dokončenej v roku 1970 a stojacej na parc. č. XXXX/X kat. úz. B. - R. nebolo pridelené súpisné číslo. Vlastníkom stavby je V. B. R.. Dňa 27.09.2007 bol v kat. úz. B. -R. v konaní Z zapísaný register obnovenej evidencie pozemkov, na základe uvedeného boli pozemky registra „E“ parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 m², parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 23m², predmetom riešenia ROEPu . Došlo k ich zápisu na LV č. XXXX v prospech žalobkyne z dôvodu, že prešli do vlastníctva obce v zmysle § 2 zákona č. 138/1991 Zb, o majetku obcí. Z vyjadrenia k žiadosti Slovenského pozemkového fondu pre Správu katastra K. zo dňa 12.01.2010 vyplýva, že už námietkou zo dňa 11.04.2006 k návrhu ROEPu č.j. 1071/06-RO-13 konštatoval absenciu relevantných právnych dokladov k dôkladnému posúdeniu tohto návrhu, čo v konečnom dôsledku vo svojom terajšom stanovisku zo dňa 14.12.2009 priznáva aj spracovateľ „návrh C 73/2008“ s tým, že teraz predložené stanovisko spracovateľa ROEPu je kontraproduktívne, voči jeho pôvodnému vyjadreniu v danej veci, ktoré je uvedené v zápisnici zo zasadnutia komisie ROEPu zo dňa 22.06.2006 viď časť 2 námietky bod 18. V zmysle návrhu zo dňa 31.10.2008 č.j. 3342/2008-RO-13 ako aj stanoviska SPF na zasadnutí komisie ROEPu zo dňa 15.10.2009, opätovne trvá na zápise sporných nehnuteľností podľa návrh uC 73/2008 na vlastníka, t.j. do správy Slovenského pozemkového fondu, titulom z PKN vložiek č. 100, 946, 200, XXX, 92.

Rozhodnutím Katastrálneho úradu v K. zo dňa 19.09.2011 č. Co 9/2010-7Br k 7 73/2008 podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní bolo odvolanie účastníka konanie PPD B. - R. zamietnuté a potvrdené rozhodnutie Správy katastra K. č. C 73/2008-105 zo dňa 15.06.2011 o oprave údajov schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov v kat. úz. B. - R. podľa § 7 ods. zákona č. 180/1995 Z.z., ktoré sú zapísané v súbore popisných informácií katastra nehnuteľnosti na liste vlastníctva č.. Z nájomnej zmluvy č. 02856/2014-PNZ-P40900/14.00 zo dňa 17.03.2015 vyplýva, že Slovenský pozemkový fond ako prenajímateľ uzatvoril v zmysle zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov nájomnú zmluvu s Poľnohospodárskym podielnickým družstvom B. - R. ako nájomcom, predmetom ktorej sú pozemky v okrese K., v kat. územiach: I., B. - R., P. J. o celkovej výmere 364,6079 ha vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe prenajímateľa o výmere 147,8349 ha a neznámych vlastníkov o výmere 216,7730 ha s tým, že presná špecifikácia pozemkov podľa ods. 1 je uvedená v prílohe č. 1, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto nájomnej zmluvy, za účelom poľnohospodárskeho využitia, pri prevádzkovaní podniku na vykonávanie poľnohospodárskej činnosti na pestovanie poľnohospodárskych plodín v súvislosti s rastlinnou a živočíšnou výrobou a to na určitý čas do 31.10.2029.

Podľa žiadosti o úpravu pozemku PPD B. - R. zo dňa 07.12.2016 žiadalo žalobkyňu ako vlastníčku nehnuteľnosti parcely registra „E“ parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 m² o úpravu časti pozemku, ktorá spočíva v odstránení a uskladnení ornice, následnom zásype hlinito-kameninovou sypanou a pieskovou drťou, ktorú plochu využíva ako odstavnú plochu mechanizmov. Snahou je predmetnú plochu spevniť a zamedziť následnému vynášaniu blata a iných nečistôt na kolesách poľnohospodárskych strojov z dvora živočíšnej výroby.

Rozhodnutím Okresného úradu K., katastrálny odbor č. 64/2018 -14 zo dňa 30.08.2018 bol v súlade s ust. § 59 katastrálneho zákona zamietnutý návrh na opravu chyby, týkajúci sa zápisu vlastníckeho práva k parcele registra „E“ parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. B. R.. Rozhodnutím Okresného úradu K., odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností zo dňa 29.10.2018 č. Xo 13/18-3/Br sa zmenilo rozhodnutie Okresného úradu K., katastrálneho odboru č. X 64/2018-14 zo dňa 30.08.2018 a bolo nahradené novým znením nasledovne: Okresný úrad K., katastrálny odbor v zmysle § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení

neskorších predpisov zastavuje katastrálne konanie č. X 64/2018 o oprave chyby v operáte katastra nehnuteľností v kat. úz. B. -R. ohľadom správnosti zápisu vlastníckeho práva k parcele registra E parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29 047 m² na LV č. XXXX uskutočneného podľa § 59 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych práv a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov v znení účinnom do 30.09.2018.

V znaleckom posudku č. 25/2019 Ing. I. E. zo dňa 14.02.2019 bola všeobecná hodnota pozemku parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29 047 m² stanovená vo výške 386 000 eur. Z posudku vyplýva, že pozemok je čiastočne zastavaný poľnohospodárskymi stavbami a inžinierskymi stavbami (vnútroareálové komunikácie, rozvody inžinierskych sietí..) vo vlastníctve V. B.-R., iné využitie sa nedá predpokladať. Poľnohospodárke a inžinierske stavby, stojace na hodnotenom pozemku nie sú vo vlastníctve Obce B. -R. .

1.2. Na daný zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 137 písm. c) CSP, § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 15c ods. 1 písm. a) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 129 Občianskeho zákonníka, § 130 Občianskeho zákonníka, § 134 Občianskeho zákonníka a uviedol, že sporné nehnuteľnosti ku ktorým sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva boli pôvodne vedené v majetkových podstatách PKV č. 921 a č. XXX pre kat. úz. B. - R. ako vlastníctvo Slovenského štátu (Štátny pozemkový úrad) podľa zákona č. 198/41 Zb. a vyhlášky č. 370/41 Zb.. Posledný zápis týkajúci sa vlastníckeho práva k pozemkom je vedený zápis v PKV č. XXX pod B6, 7 v prospech Ministerstva dopravy a verejných prác, rezort verejných prác vykonaný podľa medzirezortnej dohody zo dňa 02.10.1944. Žalobkyňa tvrdila, že vlastnícke právo nadobudla prechodom vlastníctva v zmysle § 2 zákona o majetku obcí dňom 01.09.1991. Pre prípad, ak nebude preukázané nadobudnutie vlastníckeho práva prechodom do majetku obec, domáhala sa určenia vlastníckeho práva vydržaním majúc za to, že nadobudla vlastnícke právo základe ROEPu dňa 29.07.2007. Súd prvej inštancie sa prednostne zaoberal otázkou, či žalobkyňa v konaní preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Dospel k záveru, že ho preukázala, pretože v dôsledku vyhovujúceho rozsudku by bolo možné zapísať vlastnícke jej právo k sporným pozemkom na list vlastníctva v katastri nehnuteľností. Pokiaľ je žalovaná v katastri nehnuteľností zapísaná ako vlastníčka, má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

1.3. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno z hľadiska preukázania, že došlo nadobudnutiu vlastníckeho práva v zmysle § 2 zákona o majetku obcí dňom 01.05.1991. V konaní bolo preukázané, že dňa 27.09.2007 bol v kat. úz. B. R. v konaní Z zapísaný register obnovenej evidencie pozemkov, na základe uvedeného boli pozemky registra „E“ parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 29047 m², parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere 23m², predmetom riešenia ROEPu. Došlo k ich zápisu na LV č. XXXX, v prospech žalobkyne z dôvodu, že prešli do vlastníctva obce v zmysle § 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Žalobkyňa tvrdila, že predpokladá, že bol vyhotovený delimitačný protokol, na základe ktorého bol majetok zapísaný do LV č. XXXX v jej prospech, ale v archíve obce, štátnom archíve v K., sa protokol nenachádza. Sporným v konaní tak bola skutočnosť či tento majetok štátu prešiel do vlastníctva obce t.j. žalobkyne podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, ku ktorým patrilo ku dňu 24.11.1990 právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú. Je zrejmé, že zákonným predpokladom prechodu vlastníctva sporných pozemkov zo štátu na obec bola existencia práva hospodárenia, ktorá patrila príslušnému národnému výboru k rozhodnému obdobiu, t.j. ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o obecnom zriadení, teda k 24. novembru 1990. Na žalobkyňu bolo dôkazné bremeno preukázania prechodu vlastníctva podľa zákona o majetku o obcí, splnenie zákonných podmienok. Prvou bola skutočnosť, že ide o inú vec než hnutelnú patriacu orgánom miestnej štátnej správy, ktorá bola v tomto spore splnená. Druhou zákonnou podmienkou bola výlučne existencia práva hospodárenia, ktoré patrilo národnému výboru k rozhodnému obdobiu, t. j. ku dňu 24.11. 1990. V tomto prípade bolo preukázané, že v PKV č. 921 bola pôvodne evidovaná parcela č. XXXX/X roľa o výmere 9 1427 m², ktorá bola v roku 1944 v súlade s § 150 zákona č. 198/41 Sl. Z. a vyhlášky č 370/41 Sb. zapísaná do PKV č. XXX v prospech vlastníka W. (Štátny pozemkový úrad) v celosti (zápis pod B 4). Následne bol pod B6 v PKV č. XXX vykonaný podľa medzirezortnej dohody danej v O. dňa 02.10.1944 zápis vlastníckeho práva v celosti v prospech Ministerstva dopravy a verejných prác. Stotožnil sa argumentáciu žalovanej, že národné výbory k 24.11.1990 nemali záujmové pozemky ani v dočasnej správe a preto nemali k nim právo hospodárenia a neprešli do vlastníctva žalobkyne v zmysle zákona č. 138/1991 Zb..

Žalobkyňa nepreukázala, že k sporným nehnuteľnostiam (pozemkom) mala ku 24.11.1990 právo hospodárenia národný výbor, ako to má na mysli ustanovenie § 2 Zákona o majetku obcí, na území ktorého sa predmetné pozemky nachádzali. Preto nehnuteľnosti neprešli na základe zákona podľa § 2 ods. 1 tohto zákona do jej vlastníctva. Navyiac bolo preukázané, že na parc. č. XXXX/X sa nachádzajú postavené poľnohospodárske budovy a stavby bez označenia súpisným číslom, ktoré boli dané do užívania pred rokom 1990 a ich stavebníkom bolo Jednotné roľnícke družstvo B. R.. Ide o stavby na pozemkoch parcely registra „C“ parc. č. XXXX/XX, XXXX,XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, pozemky na ktorých sú stavby postavené sú zlúčené v reg. „E“ parc. č. XXXX/X, súčasťou budov a stavieb sú aj zariadenia plynové. Sporné pozemky sa nachádzajú v areáli V. B. -R.. Nestotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že hoci posledný zápis v PKV č. XXX je v prospech Ministerstva dopravy a verejných prác, a aj vzhľadom na zrušenie intabulačného princípu v priebehu rokov 1944 až po súčasnosť je zrejmé, že prípadný zápis v prospech obce, MNV/ONM nemusel byť ani evidovaný a neznamena automatické zachovanie vlastníckeho práva štátu. Dôkazné bremeno na preukázanie tohto skutkového tvrdenia v konaní zaťažovalo žalobkyňu, ktorá však neprodukovala v konaní žiaden dôkaz, ktorým bola preukázaná skutočnosť svedčiacia o existencii jej vlastníckeho práva, MNV/ONV po roku 1994 až doposiaľ.

1.4. V ďalšej časti súd prvej inštancie zdôvodnil uplatnené vydržanie vlastníckeho práva. Dospel k záveru, že žalobkyňa nebola od počiatku dobromyseľná. Konanie o zostavení ROEPu nepredstavuje titul pre nadobudnutie vlastníckeho práva, ide len o evidenčné konanie. Rozhodnutie o ROEPe bez ďalšieho t.j. bez platného právneho úkonu, resp. iného titulu pre nadobudnutie vlastníctva nepredstavuje právny titul pre nadobudnutie vlastníctva. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Mcdo/12/2014 zo dňa 29.07.2015. S poukazom na citované rozhodnutie dodal, že ani prípadným zapísaním vlastníkov v katastri nehnuteľností v rámci ROEPu tak nedošlo k nadobudnutiu vlastníctva. o Argumentáciu žalobkyne ohľadne postupu Okresného úradu v K., katastrálny odbor vo veci opravy chyby v katastri nehnuteľnosti považoval pre meritum sporu za irelevantnú.

1.5. Žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno z hľadiska preukázania jej nadobúdacieho titulu k sporným pozemkom, resp. skutočností spôsobilých založiť takýto nadobúdací titul. Nepostačujúcim z hľadiska preukázania nadobudnutia vlastníckeho práva je skutočnosť, že na základe ROEP dňa 27.09.2007 došlo k zápisu vlastníckeho práva v jej prospech. Preto nestačí jej subjektívne presvedčenie, že sporné pozemky jej patria od právneho stavu vyvoleného účinnosťou zákona č. 138/1991 Zb. alebo od rozhodnutia ROEPu, kedy sa mala ujať ich držby a vykonávať ju. Sporné pozemky sa nachádzajú v areáli hospodárskeho dvora B. R., ktoré vždy držalo a užívalo družstvo. Žalobkyňa nepreukázala spôsobilý nadobúdací titul, dobromyseľnosť a 10 ročnú vydržaciu dobu. Sporné pozemky nikdy nedoržala, neužívala. Disponovala vedomosťou, že ich užívalo družstvo. pozemky právom patria. Slovenský pozemkový fond spochybňoval zápis ROEP z roku 2007 na zasadaní komisie ROEP v roku 2006, v roku 2009, v rámci ktorej argumentácie tvrdil, že správny zápis k žalovaným nehnuteľnostiam by mal byť v prospech žalovanej. Aj táto skutočnosť mohla vyvolať u žalobkyne dôvodnú pochybnosť, že jej žalované nehnuteľnosti vlastnícky patria.

1.6. V závere dodal, že žalobkyne vyplývalo bremeno dôkazné, preukázať existenciu splnenia zákonných podmienok prechodu vlastníctva podľa zákona o majetku obcí, resp. v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním nadobúdacieho titulu, resp. skutočností spôsobilých založiť takýto nadobúdací titul. Dôkazné bremeno neunesla, preto žalobu zamietol.

1.7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej úspešnej v konaní, priznal voči žalobkyne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2.1. Žalobkyňa podala proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. CSP), a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. CSP). Poukázala na priebeh konania ROEPu a uviedla, že rozhodnutie ROEPu rekapituluje celý proces registrácie a nerieši už jednotlivé námietky či nezhody zistené v jeho procese. Tie už boli vyriešené v rozhodnutiach vydaných v rámci

procesu ROEPu pred jeho schválením. Údaje z nich vyplývajúce sú už v registri v čase schvaľovania zapracované; najneskôr boli tieto nezhody vyriešené ako výsledky pracovných porád či kontrol v zápisniciach či záznamoch, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o schválení ROEPu. V prípade, že žalovaná ako členka komisie mala výhrady, mohla a mala ich uplatniť formou námietok proti zverejnenému návrhu registra, resp. mala podať žalobu proti rozhodnutiam o námietkach resp. proti rozhodnutiu o schválení ROEPu. V prvom rade mala už v procese tvorby ROEPu správneho orgánu, resp. jeho predchodcov, či komisii (keďže bol i členkou komisie) predložiť/označiť doklady, ktorými preukáže vlastnícky vzťah k pôde, k parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 29047 m², a parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 23 m². Vyjadrenie k žiadosti bolo adresované Správe katastra v K. a nie jej. Išlo o vyjadrenie k stanovisku spracovateľa ROEPu. Žalobkyňa až do predloženia dôkazu žalovanou (listu zo dňa 12.1.2010) nemala vedomosť o existencii tejto žiadosti, nebola adresátom tohto vyjadrenia a teda nemohla mať pochybnosti ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná nespochybňovala zápis vlastníckeho práva v jej prospech, keď ako členkomisie schválil register. Následne Správa katastra vydala rozhodnutie, na základe ktorého nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Žalovaná nemala pochybnosť o správnosti vykonania ROEPu, rozhodnutie o schválení nenapadla.

2.2. V ďalšej časti namietala zdôvodnenie rozsudku v bode 19. v ktorom súd konštatoval, že nie je povinnosťou žalovanej tvrdiť ani dokazovať skutočnosti, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno dobromyseľnosti (hoci súdna prax vyžaduje, že ten, kto dobromyseľnosť popiera, má dôkazné bremeno nedobromyseľnosti). Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým a právnym zisteniam. Dobromyseľnosť nemôže byť spochybnená odkazom na listiny (vyjadrenie k žiadosti), o ktorých nemala vedomosť a žalovaná nepredložila dôkaz o tejto vedomosti a 11 rokov jej vlastnícke právo nenamietala.

2.3. Je na žalovanej, aby jej dobromyseľnosť vyvrátila, teda má dôkaznú povinnosť vo vzťahu k preukázaniu, že držba bola neoprávnená a že o nároku žalovanej pri spracovaní ROEPu mala vedomosť. Nič také žalovaná strana netvrdila a nepreukázala, len predložila list, ktorý zaslala Správe katastra. Nepreukázala jeho doručenie a oboznámenie žalobcovi. Pokiaľ všeobecný súd napriek tomu vyžadoval väčšiu mieru dôkazného bremena na jej strane, konal nielen v priamom rozpore s právnou domnienkou oprávnenosti držby v zmysle § 130 Občianskeho zákonníka, ale aj v rozpore s konštantnou judikatúrou.

2.4. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie sa nijako nevysporiadal s jej tvrdeniami a rozsudkom KS Prešov 12Co/43/2016. Uviedol, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu. Odklony od predchádzajúcej rozhodovacej praxe (či už ustálenej, alebo ide o odklon od predchádzajúceho prípadu v obdobnej veci bez existencie ustálenej rozhodovacej praxe) bez náležitého odôvodnenia rozsudku vyúsťujú do arbitrárneho rozhodnutia. Súd jej teda odňal právo na spravodlivý súdny proces. Rovnako sa nevysporiadal ani s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorého judikatúra je právne záväzná pre všetky orgány verejnej moci Slovenskej republiky a celkom jednoznačne poskytuje súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva aj pred pôvodným vlastníkom. Napríklad v rozsudku vo veci F. zo 6. decembra 2011 (sťažnosť č. 7097/10) Súd konštatoval porušenie práva sťažovateľky pokojne užívať svoj majetok garantovaný článkom 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že jej bola odňatá nehnuteľnosť, ktorú nadobudla v dobrej viere od nevlastníka a prikázal Ruskej federácii obnoviť vlastnícke právo sťažovateľky k odňatej nehnuteľnosti a zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy a trovy konania. Súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva Súd poskytol aj v mnohých iných svojich rozhodnutiach, napr. O. v. I., rozsudok veľkého senátu z 28. mája 2002 (sťažnosť č. 33202/96), Q. v. V., rozsudok z 15. septembra 2009 (sťažnosť č. 10373/05), I. v. I., rozsudok z 30. novembra 2009 (sťažnosť č. 48939/99) či G. v. E. republika, rozsudok z 3. októbra XXXX (sťažnosť č. 2000/09). V prípade G. v. E. republika, obdobne ako v prípade F. (§ 79), Súd zdôraznil, že sťažovateľka, ktorá konala v dobrej viere, že je vlastníkom pozemkov, by nemala byť postihovaná za pochybenia správnych orgánov (§ 93).

2.5. Ďalej poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, v ktorom ústavný súd, v súlade s vyššie uvedenou ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Českej republiky, zaujal zásadný postoj v riešení otázky „nemo plus iuris“. Vo svojom náleze ústavný súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky, predovšetkým na nález sp. zn. III. ÚS 247/14 z 28. januára 2016, v ktorom Ústavný súd Českej republiky zhrnul svoju doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť

ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu.

Uvedené právne závery Ústavný súd Slovenskej republiky konzistentne potvrdzuje aj vo svojich nasledujúcich rozhodnutiach v obdobných právnych veciach (napr. I ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017, I. ÚS 92/2018).

2.6. Ďalej namietala, že súd v bode 17. rozsudku konštatoval, že pozemky v areáli hospodárskeho dvora B. R. vždy držalo a užívalo družstvo, ktoré skutočnosťami boli a sú žalobkyni známe a teda nebola splnená podmienka- dobrá viera držiteľa- že mu vec patrí. V katastri nehnuteľností nie sú zapísané žiadne stavby- poľnohospodárske či iné stavby vo vlastníctve PPD B. R.. Nie je teda zrejmé, komu patria stavby uvádzané SPF. PPD B. R. svedčí deň zápisu družstva do obchodného registra 10.1.1991. Stavby boli dané do užívania pred rokom 1991, nemohlo byť potom ich stavebníkom PPD B. R.. Družstvo ani do dnešného dňa t.j. za obdobie 28 rokov neuskutočnilo žiadne kroky vedúce k zápisu týchto stavieb do katastra nehnuteľností ako ich „údajný“ vlastník. Nie je teda zrejmé, kto je vlastníkom stavieb na dotknutom pozemku, ani ich rozsah na pozemku. Nemožno určiť, či stavby prechádzajú či neprechádzajú do majetku obce, inej fyzickej alebo právnickej osoby. Nestotožnila sa so záverom súdu o neužívaní pozemkov a skutočnosť, že odmietla uzatvoriť nájomnú zmluvu s PPD B. R. nemôže spochybňovať jej dobromyseľnosť. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne a skutkovo posúdil. I v prípade, ak by obec nenadobudla vlastnícke právo prechodom vlastníctva v zmysle § 2 zákona o majetku obcí dňom 1.5.1991 alebo na základe rozhodnutia o schválení ROEPu Rozhodnutie č. C 5/2007 zo dňa 27.9.2007, evidované pod č. Z 3334/2007, tak by ich nadobudla vydržaním vlastníckeho práva v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pretože k zápisu vlastníckeho práva k predmetným parcelám v katastri nehnuteľností došlo na základe ROEP dňa 27.09.2007 v prospech obce B. - R., doba oprávnenej a nepretržitej držby nehnuteľností 10 rokov uplynutím dňa 27.9.2017, bola splnená. Išlo o spôsobilý subjekt a spôsobilý predmet vydržania. Obec mala po celý čas držby oprávnene za to, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva došlo. Svoje subjektívne presvedčenie, že sporný pozemok jej patrí odvodila od právneho stavu vyvolaného nielen účinnosťou zákona č. 138/1991 Zb., ale i na základe rozhodnutia ROEPu kedy sa ujala jeho držby a vykonávala ju. Počas plynutia vydržacej desaťročnej doby sa jej nestali známe také skutočnosti, ktoré museli alebo mohli vyvolať u nej pochybnosti o tom, že sporná nehnuteľnosť jej nepatrí. O nárokoch SPF/PPD B. R. sa dozvedela z katastrálneho konania, prvýkrát z výzvy doručenej jej katastrálnym odborom dňa 23.7.2018, po uplynutí 11 rokov. Poukázala na rozhodnutie NS SR 6 Cdo 84/2010, nález Ústavného súdu České republiky sp. zn. IV. ÚS 150/01 ze dne 9. 10. 2003 Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu K. zo dňa 10.09.2020, sp. zn. 7C/69/2019 - 383, podľa § 388 zmenil tak, že návrhu v plnom rozsahu vyhovie a žalovanú zaviazhe na náhradu trov prvostupňového ako i odvolacieho konania a právneho zastupovania.

3. Žalovaná podala písomné vyjadrenie k odvolaniu. Uviedla, že komisii v procese tvorby ROEPu preukázala svoje vlastnícke právo k sporným pozemkom námietkami zo dňa 11.04.2006, vyjadrením z roku 2010 a listom zo dňa 31.08.2008. Ďalej uviedla, že členom komisie ROEPu je vždy aj zástupca príslušnej obce. Neobstojí tvrdenie žalobkyne, že nemala, resp. nemohla mať dôvodné pochybnosti o tom, že jej nehnuteľnosti právom patria. Mala vedomosť o tom, že sa už v konaní ROEPu domáhala zápisu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vo svoj prospech titulom zápisu v poz.vl. č. XXX. Žalobkyňa musela mať vedomosť o výstavbe stavieb a ich vlastníctve na pozemkoch z titulu ich umiestnenie na jej území a vydania stavebného povolenia. Stavby boli vždy vo vlastníctve družstva. Citovala ustanovenie § 15c zákona č. 138/1991 Zb. a uviedla, že v konaní predložila delimitačný protokol z rozdelenia JDR "G..r" zo dňa 14.05.2014, z ktorého vyplýva vlastnícke právo družstva a jeho uznanie žalobkyňou. Zápis vlastníckeho práva na základe ROEPu bol vykonaný bez listiny preukazujúcej jej vlastnícke právo. Preto od počiatku nebola dobromyseľnou a oprávnenou držiteľkou nehnuteľností. Napadnutý rozsudok žiadala ako vene správny potvrdiť.

4. Žalobkyňa podala vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej. Uviedla, že jej námietky boli adresované Správe katastra v K., a nie komisii ROEPu. alebo žalobkyňi. Napriek tomu, že členom komisie ROEP bol i zástupca príslušnej obce, až do predloženia dôkazu žalovanou v tomto konaní nemala vedomosť o existencii žiadosti, nebola adresátom vyjadrenia. Nemohla mať a nemala pochybnosti ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na základe ROEPu. Žalovaná teda nemala pochybnosti o správnosti vykonania ROEPu. Nenamietala ho, nedomáhala sa určenia svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v priebehu ďalších 11 rokov.

K jej vedomosti o vlastníctve stavieb uviedla, v katastri nehnuteľností nie sú zapísané žiadne stavby vo vlastníctve PPD B. R.. Nie je zrejmé, komu tieto stavby patria. Listinné dôkazy predložené žalovanou, nepreukazujú ňou tvrdené skutočnosti. Z predložených dokumentov nevyplyva, na akých parcelách sú stavby postavené, resp. ani či ide o stavby postavené na sporných pozemkoch. Nie je preukázané, že vlastníctvo k týmto stavbám svedčí práve PPD B. - R.. Družstvo do dnešného dňa, t.j. za obdobie 28 rokov neuskutočnilo žiadne kroky vedúce k zápisu týchto stavieb do katastra nehnuteľností ako ich „údajný“ vlastník. Nie je teda zrejmé, kto je vlastníkom stavieb na dotknutom pozemku, ani ich rozsah na pozemku. Nemožno určiť či stavby prechádzajú alebo neprechádzajú do majetku obce, či inej fyzickej alebo právnickej osoby. Za vlastníka sporných pozemkov ju považovalo i PPD B. - R., nakoľko sa pokúšalo o uzatvorenie nájomnej zmluvy ohľadom sporných pozemkov - družstvo jej zaslalo žiadosť o uzatvorenie nájomnej zmluvy, ktorej uzavretie odmietla, o.i. aj z dôvodu neprimerane nízkej ceny za prenájom, ktorú ponúklo družstvo. Počas plynutia desaťročnej vydržacej doby sa jej nestali známe také skutočnosti, ktoré museli alebo mohli vyvolať pochybnosti o tom, že sporné nehnuteľnosti jej nepatria.

5. Krajský súd v K. ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené. Preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Podľa § 387 ods.1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 387 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie žalobkyne a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vo veci rozhodol, aplikujúc správne právne predpisy a jednotlivé ustanovenia na daný prípad, správne a dostatočne zistil skutkový stav veci, z ktorého vychádzal, nestotožniac sa s dôvodmi odvolania uvedenými v podanom odvolaní, rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, v rozhodnutí podrobne uviedol dôkazy, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Preto odvolací súd nepovažuje za potrebné ich opakovať, rovnako nepovažoval za potrebné citovať ustanovenia zákonov aplikované súdom prvej inštancie.

7. Odvolací súd skúmal vadu konania namietanú žalobkyňou spočívajúcou v postupe súdu prvej inštancie nevyporiadajúceho sa s jej právnym názorom a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 Co 43/2016, čo viedlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viaceré samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/XXXX).

Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

8. Žalobkyňa namietala odklon od rozhodnutia KS v Prešove, čím chcela naznačiť, že súd prvej inštancie sa pri riešení prejednávanej otázky odklonil od ustálenej súdnej praxe. Odklonom rozhodnutia súdu od ustálenej rozhodovacej praxe vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Z uvedeného teda vyplýva, že za ustálenú rozhodovaciu prax nemožno považovať rozhodnutia odvolacích súdov (Krajského súdu v Prešove).

9. Odvolací súd nezistil vady konania namietané žalobkyňou majúce za následok porušenie práva na spravodlivý súdny proces a zrušenie rozhodnutia. Preto pristúpil k meritórnemu prejednávaniu odvolania žalobkyne. Predmetom konania je určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré žalobkyňa odvodzovala z troch nadobúdacích titulom, nadobudnutie majetku podľa zákona č. 138/1991 Zb., následne zápisov vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľnosti na základe ROEPu, posledným titulom v prípade ich neuznania vydržaním vlastníckeho práva od jeho zápisu do katastra nehnuteľnosti na základe ROEPu.

10. Súd prvej inštancie v časti nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona č. 138/1991 Zb. zamietol žalobu s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 1 a § 15c ods. 1 písm. a zákona č. 138/1991 Zb. dovodiac, že žalobkyňa v tejto časti neunesla dôkazné bremeno tvrdenia, že na ňu zo zákona prešlo vlastnícke právo, pretože národné výbory k 24.11.1990 nemali pozemky ani v dočasnej správe. Preto nemali k nim právo hospodárenia, pozemky sú zastavané stavbami patriacimi do vlastníctva poľnohospodárskeho družstva a žalobkyňa nepredložila delimitačný protokol, na základe ktorého malo byť zapísané jej vlastnícke právo.

Žalobkyňa sa v tejto časti vo svojom odvolaní nespochybnila závery súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa nezaoberal týmto nadobúdacím titulom, hoci sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR 3 SŽ-o-KS 109/2006 z 31. júla 2007, uverejnené v zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 44 v nasledovnom znení: "Spor o vlastnícke právo medzi štátom a obcou nemožno riešiť opravou údajov katastra nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 59 ods. 1 písm. a zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľnosti v znení neskorších predpisov, lebo nejde o rozpor zápisu s verejnou listinou alebo inou listinou, ani o rozpor s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, ani o rozpor s výsledkami revízie údajov katastra, alebo rozdielny právny názor štátu a obce na otázku prechodu vlastníctva k nehnuteľnosti z vlastníctva štátu do vlastníctva obce podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obci v znení neskorších predpisov, ktorý môže znamenať zmenu v osobe vlastníka." Z dôvodov rozhodnutia vyplýva, že predmetom konania bolo žaloba o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu o vykonanie zmeny zápisu vlastníckeho práva v prospech Slovenskej republiky- Slovenskému pozemkovému fondu titulom POEPu, v závere ktorého najvyšší súd uviedol, že spor o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam patrí do právomoci súdu a nie je žiadnou právnou úpravou zverené správne orgánu. Na to nadväzuje námietka žalobkyne na nesprávnu interpretáciu rozhodnutia NS SR 4 M Cdo 12/2014, pretože sa týkalo iného skutkového stavu a nie určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Je pravdou, že rozhodnutie sa týkalo iného právneho stavu, ale podstatný je názor dovolacieho súdu, na ktorý súd prvej inštancie poukázal, že ROEPom nedošlo k nadobudnutiu vlastníctva. Odvolací súd neskúmal priebeh konania v rámci ROEPu, pretože na jeho základe došlo k zápisom do listov vlastníctva a ich výsledkom je daný spor strán sporu, v ktorom súd rozhoduje o vlastníckom práve k sporným nehnuteľnostiam. Je mylný názor žalobkyne, že vlastnícke právo, ktoré jej bolo zapísané na základe ROEPu nie je možné napadnúť žalobou o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

11. Žalobkyňa odvodzovala svoje vlastnícke právo titulom jeho nadobudnutia v rámci ROEPu a jeho zapísania na list vlastníctva. Aj v rámci ROEPu odvodzovala svoje vlastnícke právo prevodom zo štátneho vlastníctva. Odvolanie zdôvodnila konaním o ROEPe, jeho námietkami a nesprávnym právnym posúdením súdom prvej inštancie, že konanie o ROEPe nepredstavuje titul pre nadobudnutie vlastníckeho práva. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené s dôvodmi odvolania nestotožnil. Žalobkyňa nepreukázala nadobudnutie vlastníckeho práva prevodom podľa zákona č. 138/1991 Zb., preto ho nemohla ako nadobúdaci titul nadobudnúť ani v rámci ROEPu. Je zrejmé, že si bola toho vedomá, pretože z obsahu odvolania vyplýva zdôvodnenie rozhodnutia iba v časti zamietnutia žaloby vydržaním. Žalobkyňa v tejto časti nesúhlasila s dôkaznou núdzou vyhodnotenou súdom prvej inštancie, posúdením jej dobromyseľnosti poukazujúc na priebeh konania o ROEPe a nájom. Súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu, keď dospel k záveru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, lebo nepreukázala svoju dobromyseľnosť a nadobúdaci titul.

12. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu prívodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 132 CSP, podľa ktorého strany označia dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách. Tá strana sporu, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho, kto síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany sporu. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu sporu nepriaznivé rozhodnutie. Aby strana sporu mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana sporu nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú strana sporu

vôbec netvrdila a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon stranám ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určený hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Právo súdu je v tom, že rozhodne, ktorý z dôkazov vykoná. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Žalobkyňa má bremeno tvrdenia preukázania podmienok pre splnenie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Z tohto bremena tvrdenia potom pre ňu vyplýva bremeno dôkazné len pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že splnila tieto podmienky a vlastnícke právo nadobudla. Ak by bola táto skutočnosť preukázaná, uniesla by bremeno tvrdenia, tak i dôkazné bremeno. Naopak žalovaná, ak sa úspešne bráni, musí tvrdiť, že žalovaná tieto podmienky nespĺnila. (ak nebude na mieste obrana námietkou premlčania, započítania a pod.). Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej-ktorej strany sporu treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter, sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Napríklad od žalobcu nemožno požadovať, aby preukazoval, že mu žalovaný ešte nevrátil požičané peniaze. V takomto alebo podobnom prípade je na žalovanom, aby tvrdil a preukazoval, že pôžičku už vrátil.

13. Žalobkyňa mala bremeno tvrdenia, že je vlastníčkou titulom vydržania. Preto musela tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých by bolo možné dôvodne usúdiť, že bola držiteľkou nehnuteľností (t.j. nakladala s nimi ako s vlastnými) a spĺňala podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu desať rokov, a zároveň bola držiteľom oprávneným (t.j. bola so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľná v tom, že jej nehnuteľnosť patrí). Až následne by sa dôkazné bremeno presúvalo na žalovanú stranu, ktorá by mala právo preukazovať svoje tvrdenia a tým vylúčiť tvrdenie žalobkyne, že ona je vlastníčkou a z akého právneho titulu (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. januára 2009, sp.zn. 3 Cdo 171/2008 8 Cdo 181/2016 z 23.8.2018). Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno preukazujúce titul nadobudnutia, jej dobromyseľnosť a oprávnenosť držby. Preto jej námietka o nesprávnom vyhodnotení dôkazného bremena a posúdenia veci súdom prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena nie je dôvodná.

14. Žalobkyňa v odvolaní namietala nevysporiadanie sa súdu prvej inštancie s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a nálezom Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016 k otázke zásady "nemo plus iuris".

Odvolací súd cituje z rozhodnutia NS SR 7 Cdo 31/2020 z 27.5.2020. "Najvyšší súd predovšetkým konštatuje, že do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (m. m. R 71/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom rozhodovaná týmito súdmi (teda aj ústavným súdom) rozdielne, nemôže ísť o rozdielnu rozhodovaciu činnosť relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Na základe uvedeného najvyšší súd nemohol prihliadať na dovolateľmi označené rozhodnutie ústavného súdu.

Dovolací súd k predloženému rozhodnutiu najvyššieho súdu uzatvára, že pri jeho zovšeobecnení vychádza zo zásady prednosti princípu „nemo plus iuris“, a ako výnimku pripúšťajú aj úspech princípu „bonafides“. Dokonca aj v dovolateľmi predloženom rozhodnutí ústavného súdu (I. ÚS 549/2015), ktoré nie je možné považovať za „dovolacie rozhodnutie“, zvýraznil ústavný súd v prospech „bonafides“ právny názor, že vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník, než nadobúdateľ v dobrej viere. Otázka, či sa súdy v individuálnych okolnostiach daného prípadu neodklonili od všeobecných právnych východísk pri interpretovaní sporu „nemo plus iuris“ vs. „bonafides“, súvisí s ich skutkovými zisteniami; zodpovedanie tejto otázky je vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné. Odvolací súd v súvislosti

s preferenciou princípu „nemo plus iuris“ akcentoval okolnosti, ktoré skutkovo ani právne v prípade uvádzaných rozhodnutí ústavného súdu v hre neboli, a to predovšetkým skutočnosť, že konanie o neplatnosť právneho úkonu (darovacej a kúpnej zmluvy, zmluvy o zrušení vecného bremena, či určenie, že žalobca nie je vlastníkom bytu), o ktoré ide v napadnutom odvolacom rozhodnutí a konanie o určenie, že vec patrí do dedičstva nie sú totožnými konaniami, pričom v každom z nich sa posudzujú i rozdielne skutkové a právne otázky. Rovnako v okolnostiach posudzovanej veci neobstoja skutkové a právne dôvody preferencie ochrany dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti pred princípom „nemo plus iuris“, a to už len z dôvodu, že v teraz posudzovanej veci kruciálne dôvody úspechu pôvodného vlastníka nehnuteľnosti (žalobcu) spočívali v absolútnej neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva, na základe ktorého nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa.

Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/96/1995 (publikovanom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 39/1998, na ktoré odkázal aj v niektorých ďalších rozhodnutiach (vid' napríklad sp. zn. 3Cdo/446/XXXX, 3Cdo/48/XXXX, 8Cdo/306/2014) uviedol, že absolútna neplatnosť právneho úkonu (negotiumnullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege), v dôsledku čoho sa naň hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva. Vychádzajúc z toho najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/144/2010 konštatoval, že ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, nestal sa prvý kupujúci vlastníkom predmetu predaja, preto ten, kto ho kúpil od prvého nadobúdateľa, nemá vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého kupujúceho. V rozhodnutí sp. zn. 5MCdo/12/2011 najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť“.

15. K otázke vplyvu absolútnej neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov sa vyjadril ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 50/2010. Poukázal v ňom na zásadu rímskeho práva (nemo plus iuris ad aliumtransferre potest, quamipsehabet), v zmysle ktorej nikto nemôže previesť na iného právo, ktoré sám nemá. Zdôraznil, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť. Vo všeobecnosti možno za vlastníka považovať osobu, v prospech vlastníctva ktorej svedčí nadobúdacie konanie („modus“) a zodpovedajúci právny titul („titulus“), napríklad zmluva. Pokiaľ „titulus“ preukazuje právo inej osoby než „modus“, je potrebné určiť, kto je vlastníkom. Za vlastníka je v takom prípade považovaný ten, v prospech práva ktorého svedčí nadobúdaci titul. Neplatný právny úkon ale nemá právne následky, aké má platný právny úkon; na jeho základe preto nedochádza k prevodu nehnuteľnosti. I keď v prípade neplatného právneho úkonu o prevode nehnuteľnosti „prevedených“ ďalej na iných nadobúdateľov svedčí v prospech týchto ďalších nadobúdateľov „modus“, chýba im „titulus“. Dobrá viera týchto ďalších nadobúdateľov je významná len potiaľ, že im možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa (§ 129 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dobrej viere ale súčasný právny poriadok žiadne iné právne následky nepriznáva. Ochrana, ktorú poskytuje nadobúdateľovi, nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne právo. Inými slovami: pokiaľ zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti, má skutočnosť prevahu nad zápisom v katastri.

16. Na rovnakom právnom náhľade na možnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti od toho, kto nie je (nebol) jej vlastníkom, zotráva aj odborná právnická literatúra, v ktorej sa uvádza napríklad to, že „vo vzťahu k možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa možno stotožniť s právnym názorom, podľa ktorého Občiansky zákonník de lege lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla (pozri napr. nadobudnutie vlastníckeho práva pri prevode od tzv. nepravého dediča podľa § 486 Občianskeho zákonníka) a dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chýbajúce vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho. Tieto výnimky z pravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris ad aliumtransferre potest quamipsehabet“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé. Aj z hľadiska predvídateľnosti rozhodovania súdnej moci je preto potrebné odmietnuť možnosť nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka len na základe princípu

ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje“ (viď publikáciu Občiansky zákonník II., B., P., O., E., W., I. a kol., K. C. H. O., 2015, str. 2087)."

17. Žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že vlastnícke právo nadobudla vydržaním a vydržacia lehota jej plynula od zápisu ROEPu od 27.09. 2007 a uplynula 27.9.2017, čím splnila 10 ročnú vydržaciú dobu. Je pravdou, že žalobkyňa bola zapísaná ako vlastníčka nehnuteľnosti do katastra nehnuteľnosti na základe ROEPu. Ako bolo vyššie uvedené, nepreukázala v konaní prevod vlastníckeho práva podľa zákona č. 138/1991Zb., ktorý uplatnila ako nadobúdaci titul aj v rámci ROEPu. Podľa názoru odvolacieho súdu, nepreukázala titul vstupu do držby.

Až po jeho preukázaní mohla ďalej preukazovať 10 ročnú vydržaciú lehotu a dobromyselnosť. Podľa názoru odvolacieho súdu nepreukázala ani tieto skutočnosti. Namietala v odvolaní nesprávne zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie poukazujúceho na námietky žalovanej v konaní ROEP, ktoré jej neboli adresované, boli adresované katastrálnemu úradu.

Slovenský pozemkový fond adresoval Správe katastra nehnuteľnosti list zo dňa 12.1.2010 z obsahu ktorého vyplýva, že podal námietku k návrhu ROEPu 11.04.2006, list zo dňa 31.10.2008, stanovisko na zasadnutí komisie 15.10.2009 uplatňujúc svoje vlastnícke právo. Žalovaná bola členkou komisie rozhodujúcej o ROEPe a členkou komisie bola aj žalobkyňa. Mala preto vedomosť o nároku žalovanej, že vlastnícke právo jej patrí. Predmetné námietky žalovanej boli súčasťou spisu a zápisníc o ROEPe. Preto tvrdenia žalobkyne, že o nároku žalovanej nemala žiadnu vedomosť, nie je pravdivý. Žalovaná predložila nájomné zmluvy uzavreté s Poľnohospodárskym podielnickym družstvom B. - R. z 11.08.1994, 21.04.2005, 27.03.2015. Uzatvárala nájomné zmluvy ako vlastníčka nehnuteľnosti, hoci žalobkyňa počas celého konania tvrdila, že ich mala nadobudnúť už v roku 1991 na základe zákona č.138/1991 Zb..Z uvedeného vyplýva, že ich neužívala, ako domnelá vlastníčka nimi nedisponovala (nedala ich do nájmu), ale rešpektovala daný stav. Z vyjadrenia žalobkyne adresovaného súdu dokonca vyplýva, že sa dozvedela o svojom vlastníckom práve v roku 2010.

18.O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods.1 v spojení s 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal náhradu trov konania, pretože v konaní mala plný úspech.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v K. pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).